فلم يك ينفعهم ايمانهم لما راوا باسنا اول الاية فلما راوا باسنا اى لما راوا الكفار
شدة عذابنا قالوا آمنا بالله وحده وكفرنا بما كنا به مشركين يعنون به الاصنام
فلم يك ينفعهم ايمانهم لامتناع قبوله حينئذ ولذلك قال لم يك يعنى لم يصح ولم يستقم
كذا قال بعض الكمل **قطعه** چه سود از دزدی انگه توبه کردن • که نتوانی کمند
انداخت یعنی بکمند انداختن بر کاخ • بالکاف العربى يعنى القصر العالى بلند از
میوه کوکوتاه کن دست • یعنی بلند را بکو که دست از میوه کوتاه کن
که کوته یعنی قصیر القامة خود ندارد دست بر شاخ • قوله بلند بضم البآء فى المشهور
وقرا بعض الفصحآء بفتحها كما مر وميوه بالفتح والسكون فى الاصح ويجوز كسره كذا
سمعت من بعض الكمل ترا با وجود چنین منکری بفتح الکاف العربى بمعنى گناه که
ظاهر شد خلاص صورت نبندد این بکفت وموکلان بفتح الکاف المشددة یعنى
جلادان بسکون النون مبتداء قوله عقوبت مفعول مقدم وقوله بروی بفتح
الواو وبخنند خبره کفت مرا در خدمت سلطان یک سخن باقیست ملک
پرسید که آن چیست کفت **قطعه** باستین ملال که بر من افشانی • طمع
مدار که از دامنت بدارم دست • اگر خلاص محالست ازین کنه که مراست •
بدان کرم که تو داری امیدواری هست • ملک کفت این لطیفه بدیع وعجیب
آوردی واین نکته غریب کفتی ولیکن محالِ عقلست وخلاف شرع که ترا
امروز فضل وبلاغت از چنگ عقوبت من برهاند ای خلاص کند مصلحت
آن بینم که ترا از قلعه بشیب اندازم بفتح البآء الکائنة للصلة قال فى البحر
شیب بالکسرة الصریحة مخفف من نشیب بفتح النون بالترکی انش وبهذا
کما یقال فى نشین شین بحذف النون من اوله وقد یجی بمعنى سرکشته ویجی ایضا
بمعنى زیر وفرو وهو المراد ههنا وقد یعطف علیه على طریق الاتباع والمزاوجة

لعطه

لعطة تیب فیقال شیب وتیب تا دکران عبرت کیرند کفت ای خداوند
جهان پرورده نعمت این خداوندم ونه تنها من این کنه دارم دیکری را بینداز
تا من عبرت کیرم ملک ازین سخن خنده آمد وبعفو از سر خطای او
درکذشت قوله سر ودر من الصلاة الزائدة کما مر ومتعندان اورا
یعنی حساد وخصمای قاضی را که اشاره بکشتن او کرده بودند کفت
بیت همه حمّال بفتح الحآء المهملة وتشدید المیم عیب خویشتنید •
طعنه بر عیب دیکران مزنید **حکایت منظومه** جوانی پاک باز و وصف
ترکیبی من باختن وکذا پاک رو من رفتن بود • یعنی جوانی که پاک باز عشق
وپاک رو بود در میدان عشق که با پاکیزه رویی بیاء الوحدة در کرو بکسر
الکاف الفارسی یعنی در رهن بود • حیث کان مبتلی به چنین خوانده‌ام یعنی
در کتب تواریخ که در دریای اعظم • بکردابی کرداب بکسر الکاف الفارسی
موضع ید ور فیه الماء والیآء للوحدة در افتادند باهم • ای مع حبیبه چو ملاح
آمدش الشین راجع الی الجوانی تا دست کیرد • مبادا کاندران سختی
بمیرد • همی کفت از میان موج وتشویر • بالشین المعجمة بمعنى الخجالة کذا فى الصحاح
الفارسی وبحر الغرائب واستدل فیه على کونه بمعنى الخجالة بقول الشیخ هذا وقیل
تشویر ههنا لفظ عربی بمعنى الاشارة على ما قال فى القانون التشویر اشارت
کردن وقیل هو بمعنى شوریدن بمعنى الخلد وقیل هو عطف تفسیری للموج ویقال له
ای لموج البحر بالترکی تلز مرا بکذار ودست یار من کیر • درین کفتن جهان بروی
براشفت • یعنی اجل برآمد من اشفتن بمعنى مجنون شدن وقال بعض الکمل
لفظة آشفتن کثیرا ما یستعمل بمعنى شوریدن وهو ههنا کذلک شنیدندش
که جان می داد ومی کفت • حدیث عشق از آن بطّال منیوش • بالفتح والسکون